

sení valné hromady, přičicího se stanovám. Nebylo-li možno pojmouti rozhodování o odvolání žalobcově do programu valné hromady, konané dne 10. prosince 1935, pak nezbylo než vyhraditi usnesení v té věci další valné hromadě, do jejíhož programu by se uvedený předmět pojal.

Je-li však usnesení valné hromady z 10. prosince 1935 o odvolání žalobcově do jeho vyloučení neplatné, nebylo dosud o jeho vyloučení pravoplatně rozhodnuto a žalobce dosud nepozbyl členství u žalovaného družstva ani práv z toho plynoucích. Zánik členství nastává teprve p r a v o p l a t n ý m vyloučením (srov. rozh. č. 5264 Sb. n. s.). Ježto stanovami žalovaného družstva (č. 7, odst. 5) je vyloučenému členu vyhrazeno právo, aby se z usnesení ředitelstva a dozorčí rady o jeho vyloučení odvolal do určité lhůty k valné hromadě, není vyloučení, použil-li vyloučený člen tohoto práva, účinné, dokud valná hromada nerozhodla o odvolání žalobcově odmítavě, třebaže stanovy (č. 7, odst. 4) stanoví, že členství přestává dnem vyloučení, kdy ředitelstvo a dozorčí rada se na tom ve společné schůzi usnesly. Neboť jiný výklad uvedených stanov než shora uvedený, vedl by k tomu jistě nezamýšlenému závěru, že by účinky ztráty členství nebyly ani úspěšným odvoláním napraveny, poněvadž vyloučení člena z výkonu členských práv v mezičase od usnesení ředitelstva a dozorčí rady až do příznivého vyřízení o odvolání by již nemohlo býti odčiněno.

Je-li však rozhodnutí valné hromady o odvolání, jak bylo shora doloženo, neplatné a není-li tudíž vyloučení žalobce, usnesené ředitelstvem a dozorčí radou, ještě pravoplatné, ježto nebylo dosud platně rozhodnuto o žalobcově odvolání do jeho vyloučení, nebylo dosud možno zabývati se první částí žalobní žádosti, domáhající se určení, že vyloučení žalobce nevyhovuje stanovám a že usnesení společné schůze ředitelstva a dozorčí rady o jeho vyloučení je neplatné, ježto jest možné, že žalobcovo odvolání, o němž bude musiti rozhodovati nová valná hromada, bude míti úspěch a že vyloučení žalobcovo bude zrušeno, v kterémžto případě by odpadla vůbec potřeba, aby o důvodnosti vyloučení žalobcova bylo rozhodnuto pořadem práva.

Čís. 16913.

Jde o poměr mandátní, převzal-li peněžní ústav provedení likvidace konta u Vídeňské poštovní spořitelny.

Mandatář je povinen vydati mandantu užitek z přikázaného jednání teprve tehdy, až se jemu samému skutečně dostalo tohoto užitku. Došlo-li k tomu teprve po povolení příročí peněžnímu ústavu, nevadí žalování nároku mandantem předpis § 5 zák. č. 240/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 6. května 1938, Rv I 1045/37.)

Tvrdíc, že dala žalované bance dopisem z 6. května 1919 příkaz inkasovati její vklad v částce 2.414 K 88 h u vídeňské poštovní spořitelny převedením na účet žalované, že žalovaná neuvědomila žalobkyni o likvidaci žalobkynina salda vídeňskou poštovní spořitelnou ve výši 41 %, nýbrž že oznámila jí teprve na její dotaz ze dne 31. ledna 1936, že jde o vklad, který podléhá příročí, které bylo žalované bance povoleno, a že se žalobkynina pohledávka proti žalované stala existentní teprve tím okamžikem, když nastala likvidace zůstatku u vídeňské poštovní spořitelny a částka byla vyplacena v Kč, domáhá se žalobkyně na žalované bance zaplacení 1.219 Kč 85 h s přísl. Soud první instance zamítl žalobu, kdežto odvolací soud jí vyhověl. Důvody: Prvý soud zamítl žalobu pro tentokráte proto, že usoudil, že žalobou vymáhaná pohledávka vznikla již roku 1919, kdy žalobce dal bance příkaz, aby realizovala jeho pohledávku za vídeňskou poštovní spořitelnou v částce 2.414 K 88 h převedením vkladu na konto žalované banky, že tedy šlo o pohledávku, která vznikla před účinností příročí, povoleného žalované bance dne 2. října 1931, takže jde o pohledávku podle § 5 zák. č. 240/1924 Sb. z. a n. toho času nežalovatelnou. Odvolací soud neschvaluje názor prvního soudu. Jest vycházeti z nesporného přednesu stran, že žalované bance byl shora dotčený příkaz dán v květnu 1919, tedy po účinnosti zákona ze dne 25. února 1919, č. 84 Sb. z. a n., jímž byla provedena rozlučka měny Československého státu a měny bývalého Rakousko-uherského mocnářství. V době udělení příkazu a v době převedení vkladu na konto žalované banky, tudíž v květnu 1919, zněla žalobkynina pohledávka na rakouské koruny, tedy na měnu, která pozbyla na území Československého státu platnosti, takže tu neměla majetkové hodnoty. Na tom nic nemění, že mírová smlouva uzavřena 10. září 1919 v Saint-Germain-en Lay (č. 507/1921 Sb. z. a n.) v čl. 215 a 248, lit. d), č. 4 upravuje likvidaci takovýchto pohledávek dohodou nástupnických států po případě výrokem rozhodčího. Teprve likvidací žalobkyniny pohledávky žalující vídeňskou poštovní spořitelnou, která se stala provedením smlouvy mezi Rakouskou republikou a Československou republikou ze dne 18. června 1924, č. 60/1926 Sb. z. a n. ve výši 41 % původní hodnoty, vznikla žalobci proti žalované bance nynější žalobou vymáhaná pohledávka, která zní výslovně na československé koruny. Stalo se tak teprve v prosinci roku 1935 po případě roku 1936, tudíž dlouho po povolení příročí žalované bance. Jde tedy o pohledávku vzniklou po povolení příročí, která nepatří pod zákaz § 5 zák. č. 240/1924 Sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde jen o to, zda žalobní nárok vznikl před příročím anebo za něho. Odvolací soud rozhodl v druhém smyslu, a to podle názoru dovolacího soudu právem.

Jest uvážiti, o jaký právní poměr tu šlo mezi stranami rozepře. Žalobkyně tvrdila, že šlo o mandát k inkasu. Žalovaná to sice popírala, avšak ukazujíc na to, jak byla transakce vyznačena v jejích knihách a u poštovní spořitelny, mluvila již za sporu a mluví také v dovolání jen všeobecně o nároku nebo pohledávce, aniž se blíže obírá povahou právního poměru, z něhož by nárok nebo pohledávka vyplývala. Procesní soud měl za to, že prý tu nejde o mandát k inkasu, protože prý žalovaná připsala žalobkyni k dobru částku v rakouských korunách jako kontokorentní pohledávku, takže prý mezi smluvci vznikla buď smlouva schovací, nebo smlouva o zápůjčce, a že z takové smlouvy vznikl žalobkyni nárok již oním dobropisem. S tímto jeho názorem nelze však souhlasiti. Není žádného podkladu pro to, že by žalovaná byla měla pro žalobkyni něco vzíti do úschovy, anebo že žalobkyně zapůjčila žalované onu částku, nýbrž šlo jen o to, že žalovaná měla pro žalobkyni provést likvidaci jejího konta u poštovní spořitelny, ať již za úplat, nebo bezplatně; na tom se nic nezměnilo ani tím, jak vystupovala žalovaná v poměru k poštovní spořitelně, ani nějakým dobropisem, který byl pouze jednostranným účetnickým provedením v obchodních knihách a byl jinak pro právní povahu smluvního poměru bez významu. Správně tedy seznal odvolací soud, že mezi spornými stranami šlo o poměr mandátní. Žalovaná zakročila o likvidaci, jednala tedy pro žalobkyni podle příkazu a byla pak podle § 1009 obč. zák. povinna vydati žalobkyni užitek z uvedeného jednání vzešlý, ale ovšem teprve v té době, až se jí samé tohoto užitku skutečně dostalo; před tím ani ona neměla povinnosti ze smlouvy mandátní k zaplacení toho, co jako mandatárka pro žalobkyni zařídila a očekávala, ani žalobkyně neměla na to nároku. Vznikl tedy v souzeném případě jak závazek žalované z mandátní smlouvy, tak nárok žalobkynin, závazku tomu odpovídající, teprve v prosinci 1935, jak správně poznal odvolací soud, tedy za příročí (§§ 4 a 5 zák. č. 240/1924 Sb. z. a n.).

Příklady, jež hypoteticky uvádí dovolatelka, nemají tu významu; zajisté by žalobkyně byla mohla odvolati svůj příkaz a byla by měla v takovémto případě jisté nároky proti žalované; jejich právním základem by mezi jiným byla bývala také právní skutečnost odvolání příkazu; k takovému odvolání však nedošlo a není základem žalobního nároku tato právní skutečnost a její právní důsledky, nýbrž jeho základem je to, že se žalované jako mandatárce žalobkyně dostalo pro žalobkyni užitku, totiž oněch 1.219 Kč 85 h, které si neměla právo zadržeti z důvodu příročí, protože v poměru mezi ní a žalobkyní byly to žalobkyniny peníze.

Čís. 16914.

Nekalá soutěž (zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.).

Nejde o nekalou soutěž ani s hlediska § 1, ani § 10 zák. proti nekalé soutěži, oznámí-li korporace, jež je povolána k hájení zájmů sou-